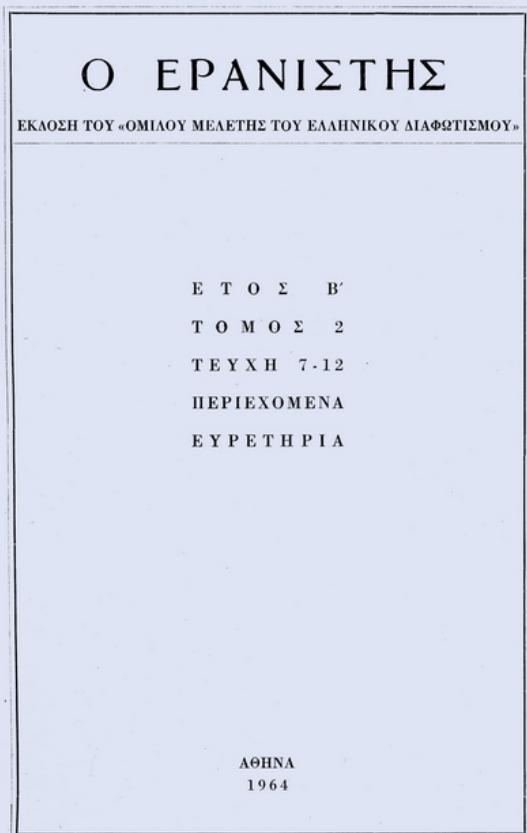

The Gleaner

Vol 2 (1964)

Χρονικά – Σχόλια

eranistes eranistes

doi: [10.12681/er.10839](https://doi.org/10.12681/er.10839)

Copyright © 2016, eranistes eranistes

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

eranistes, eranistes. (2016). Χρονικά – Σχόλια. *The Gleaner*, 2, 30–32. <https://doi.org/10.12681/er.10839>

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΤΑ 150 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

“Ο ἐφετεινὸς ἑορτασμὸς γιὰ τὴν συμπλήρωση 150 χρόνων ἀπὸ τὴν ἰδρυσην τῆς Φιλικῆς Εταιρείας (1814-1964) δίνει βάσιμες ἐλπίδες ὅτι ὅταν γίνεται ἀφορμὴ γιὰ ἐντατικότερη ἔρευνα τῶν σχετικῶν προβλημάτων. Παραλλήλη πρὸς τὶς δημόσιες ἐκδηλώσεις καὶ τὴν ἐκλαϊκευσην τοῦ θέματος, ἐλπίζουμε ὅτι ὅταν δημοσιευθοῦν, καὶ ἀπὸ τὰ ἀρμόδια Ἰδρύματα καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπὶ μέρον μελετητές, πηγὲς καὶ μελέτες ποὺ ὅταν αὐξήσουν τὶς γνώσεις μας γιὰ τὴν Φ. Ε. Ο Έργανιστῆς προτίθεται νὰ δημοσιεύσει μελέτες, ποὺ ὅταν ἀναφέρονται στὴν Φ. Ε. καὶ στὶς μυστικὲς ἑταιρεῖες τῆς ἀντίστοιχης ἴστορικῆς περιόδου. Ἡδη ἔχουν παραδοθεῖ στὴν Σύνταξη τοῦ περιοδικοῦ καὶ ὅταν δημοσιευθοῦν στὰ ἐπόμενα τεύχη μερικὲς σχετικὲς μελέτες. Ο Δ. Γκίνης ὅταν ἀνακοινώσῃ τὸ διαβατήριο ποὺ ἔχονται μοποίησε δ. Λ. Υψηλάντης ὅταν ἐκατέβηκε στὴν Ἑλλάδα. Ἐπίσης ὅταν δημοσιευθοῦν: μία μελέτη τοῦ Ντίνου Κονόμου μὲ ἀνέκδοτα στοιχεῖα γιὰ τὴν φιλικὴ καὶ ἄλλη δράση τοῦ Ἀντωνίου Τζονύτη ἄλλη τοῦ Β. Π. Παναγιωτόπουλου γιὰ τὴν μύνη τοῦ Ἐμμανουὴλ Ξάνθου στὸν τεκτονισμὸ (1813) καὶ ἡ τρίτη τοῦ Ι. Νικολόπουλου γιὰ τὴν τεκτονικὴ ἴδιότητα τοῦ Ἀλέξανδρου καὶ τοῦ Νικόλαου Υψηλάντη ποὺν ἀπὸ τὸ 1820.

Β.Π.Π.

Σ Χ Ο Λ Ι Α

Η ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

Μὲ ἴδιαίτερη φροντίδα δ. Εργανιστῆς ὅταν φιλοξενήσει σὺν σελίδες καὶ τοῦ δεντρού τόμου τοῦ δημοσιεύματα μὲ ἐπτανησιακὸ ἔρδιαφρόν, συμβάλλοντας ἔτοι μὲ τὸ τρόπο τον στὸν ἑορτασμὸ τῶν ἔκατὸ χρόνων τῆς Ἔρωσης. Μὲ τὰ δημοσιεύματα αὐτὰ δίνεται καὶ ἡ εὐκαιρία νὰ ἐμφανισθεῖ ἐνα μέρος ἀπὸ σοῦ ὑλικὸ συγκέντρωσαν μέλη τοῦ KNE κατὰ τὶς ἔσεννές τους σὲ βιβλιοθήκες καὶ ἀρχεῖα τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν Ἐπανήσων.

Μπορεῖ ἀπὸ τώρα νὰ ἀναγγελθεῖ ἡ δημοσίευση σὲ προσεχῆ τεύχη μελετῶν σχετικὰ μὲ τὸν Σολωμό (τοῦ Π. Μονλᾶ) καὶ τὸν Κάλβο (τοῦ Σ. Ἀσδραγᾶ) καὶ ἡ παρουσίαση, ἀπὸ τοὺς Σ. Ἀσδραγᾶς καὶ Β. Π. Παναγιωτόπουλο, σειρᾶς, ἐπιταγησιακῶν ἴδιως, ἀβιβλιογράφητων μυνοφύλλων.

Σ. Α.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Στὶς 26 καὶ 27 Ιανουαρίου ἔγινε στὴν Ἀθήνα ἡ πρώτη τακτικὴ συνεδρίαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβούλιου τῆς Association Internationale d' Etudes du Sud-Est Européen, τὸ δόποι ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ ἔξης μέλη:

Πρόεδρος: Δ. Α. Ζακυνθηρός (Ἑλλάδα).

Αντιπρόεδροι: A. Mirambel (Γαλλία), B. Georgiev (Βουλγαρία), F. Barisic (Τιρογκοσλαβία), H. Inalcik (Τουρκία), ἀναπληρωτής τοῦ κ. F. Unat).

Γερ. Γραμματέας: E. Condurachi (Ρουμανία).

Ταμίας: A. Buda (Αλβανία).

Τὴν συνεδρίαση, στὴν δύοια γραμμάτευσε δ. κ. V. Cândea (Ρουμανία), παρακολούθησαν Ἐλληνες καὶ ἔστοι παρατηρητές. Σημειώνουμε τὸν κ. κ. M. Berza (Ρουμανία), N. Todorov

(Βουλγαρία), Κ. Prifti (Αλβανία), Λ. Βοϊανούση και Π. Γεωργούντζο (Ελλάδα).

Τό Διοικητικό Συμβούλιο συζήτησε διοικητικά και έπιστηματικά θέματα και πήρε αποφάσεις για τη συνέλευση του Comité International d'Etudes du Sud-Est Europeen, πού θα συνεδριάσει τὸν Απρίλιο τοῦ 1964 στὴ Σόφια, καθώς και γιὰ τὸ Διεθνὲς Συνέδριο τῆς Association Internationale, ποὺ θὰ γίνει ἐπίσης στὴ Σόφια τὸ 1966.

Αποφασίσθηκε ἀκόμα ἡ σύσταση εἰδικῆς ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν καταλογογράφηση και μελέτη τῶν τονούικῶν ἀρχείων, ὅσα βρίσκονται στὶς χώρες τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, καθώς και ἡ συγκρότηση ἀλλης ἐπιτροπῆς γιὰ τὴ μελέτη τοῦ Διαφωτισμοῦ στὶς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης.

E. A. Z.

Η ΕΚΔΟΣΗ ΑΥΤΟΓΡΑΦΩΝ ΣΟΛΩΜΟΥ

Αγαγέλλθηκε διὰ τὸ κυκλοφορεῖ τὸν Απρίλιο τοῦ 1964, σὲ δύο τόμους, μὲ τὴν ἐπιμέλεια τοῦ καθηγητῆ Λίνον Πολίτη, ἡ πανομοιότυπη ἐκδοση τῶν αὐτογράφων τοῦ Δ. Σολωμοῦ, χορηματοδοτημένη ἀπὸ τὸ Παγεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και τὸ B.I.E. Τὸ γεγονός ἔχει ξεχωριστὴ σημασία, ὅτι μόνο γιατὶ καλύπτει εἰδικότερα ἔνα κενὸ στὸν τομέα τῆς ἐκδοτικῆς παρουσίασης τῶν σολωμάκων κειμένων, ἀλλὰ και γιατὶ ἐπαναποθετεῖ γενικὰ τὸ πρόβλημα τῶν πανομοιότυπων ἐκδόσεων.

Εἶναι γνωστὸ διὰ τὸ εἶδος μᾶς ἐκδοσης καθορίζεται κυρίως ἀπὸ τὴ μορφὴ και τὴ φύση τοῦ διλογοῦ τῆς. Ανοὶ δυνατότητες τῶν «κοριτικῶν» ἐκδόσεων διαμορφώνουν τὸν συγχρότερο μεθοδολογικὸ κανόνα, αὐτὸ δὲν σημαίνει βέβαια διὰ τοῦ οἵ «πανομοιότυπες» ἐκδόσεις μπορεῖ νὰ θεωρηθοῦν λιγότερον νόμιμες. Απεγνωτίας μάλιστα, μερικὲς φοροῦς εἴναι οἱ μόνες δυνατές, διατὰν τὸ ἐκδοτικὸ διλογὸ δὲν προσφέρεται σὲ κοριτικὴ ἐπεξεργασία ἢ κινδυνεύει ν' ἀλλοιωθεῖ αὐθαίρετα ἀπὸ αὐτῆν. Θὰ μπορούσαμε νὰ σημειώσουμε ἀκόμη διὰ οἱ πανομοιότυπες ἐκδόσεις, παρουσιάζοντας τὸ διλογό τους στὴ ρευστὴ και ἀνεπεξέργαστη μορφὴ του, παρέχοντας ἀπὸ πολλὲς ἀπόψεις μὰ γενικὴ προσπικὴ και δινούν ἀφορμὴ γιὰ νέες θεωρήσεις τῶν κειμένων.

Τὸ εἶδος τῆς πανομοιότυπης ἐκδοσῆς ἥταν ὃς τώρα γνωστὸ ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ του σὲ ἀρχαῖα κείμενα ἢ σὲ γεώτερα ξενόγλωσσα: μημονεύομες χαρακτηριστικὰ τὴν «Ἀθηναίων Πολιτεία» τοῦ Ἀριστοτέλη, τὸν «Ἄνσκολο» τοῦ Μενάρδου και τὶς «Pensées» τοῦ Pascal. Τόσα, μὲ τὴν πανομοιότυπη ἐκδοση τῶν αὐτογράφων τοῦ Σολωμοῦ, ἀποκτοῦμε ἐνα μημειῶδες ἐκδοτικὸ ποθνυπο και στὴν περιοχὴ τῶν γεοελληνικῶν κειμένων.

P. M.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΣΜΟ

Στὸ Φ.Ε.Κ., τεῦχος Β', ἀρ. φύλ. 595 τῆς 31.12.1963 δημοσιεύεται διάταγμα ὃπου ωντιμένονται διάφορα θέματα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Παγεπιστήμου Θεσσαλονίκης, μεταξὺ τῶν δοκίμων τὸ θέμα τοῦ κύκλου μεταπτυχιακῶν σπουδῶν και τῆς διαδικασίας γιὰ τὴ χορήγηση διδακτορικῶν διπλόματος.

Καὶ τὰ δύο αὐτὰ μέτρα τοῦ Παγεπιστήμου Θεσσαλονίκης, μαζὶ ἀλλες ἀντίστοιχες φροντίδες τῆς Πολιτείας, ἰδιαίτερα δύμως ἡ καινούργια μορφὴ ποὺ δίδεται στὰ θέματα τῆς διδακτορίας, ἀποτελοῦν σημαντικὴ βελτίωση στὰ προηγούμενα καθεστώτα, ἐπιτρέποντα ἐλπίδες γιὰ μία ἐντατικότερη ἑορνητικὴ ζωὴ τῆς Ελληνικῆς Ἐπιστήμης και προβάλλοντας δυνατότητα γιὰ ἔναν μελλοντικὸ συντονισμὸ τῶν ἑορνητικῶν προσπαθειῶν.

K. Θ. Δ.

ΤΟ 12Ο ΣΥΝΕΑΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τὸ 12ο Διεθνὲς Συνέδριο Ιστορικῶν Επιστημῶν θὰ γίνει στὴ Βιέννη ἀπὸ τὶς 29 Αὔγουστου ὃς τὶς 2 Σεπτεμβρίου. Οἱ ἀραιοτάτερες δὲν θὰ γίνονται ἀνεξάρτητα, ἀλλὰ μόνο μέσα στὸ πλαίσιο γενικοτέρων θεμάτων ποὺ ἔχουν ἥδη καθορισθεῖ.

Τὸ Συνέδριο θὰ κωρισθεῖ στὰ ἑξῆς τέσσαρα τμῆματα : A) Γενικὰ θέματα τῆς ιστορικῆς ξενεντας. B) Ιστορία τῶν Ηπείρων. Γ) Εργασίες τῶν διαφόρων Επαρχιών και ἐπιτροπῶν ποὺ ἔξαρτηνται ἀπὸ τὴ Διεθνὴ Επιτροπὴ Ιστορικῶν Επιστημῶν. Δ) Μέθοδοι και ιστορία στὸ πλαίσιο τῶν καθιερωμένων χρονικῶν διαιρέσεων (ἀρχαία, μεσαιωνικὴ και γεωτερηγικὴ ιστορία).

Τὰ γενικὰ θέματα (Α' τμῆμα) εἴναι :

Ἐξάπλωση τοῦ πρενυματικοῦ πολιτισμοῦ — Ἀρεξιθρησκεία καὶ αἱρέσεις στοὺς ρεώτερους χρόνους — Ἐθνικισμὸς καὶ διεθνισμὸς τὸν 19ο καὶ 20ό αἰ.— Οἱ ἀρχοντες τάξεις ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ὧς σήμερα — Δομὴ τῆς κοινωνίας καὶ φιλολογία τὸν 19ο καὶ 20ό αἰ.— Οἱ κόσμος τὸ 1815.

Ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα τμήματα σημειώνομεν μερικά ποὺ ἐνδιαφέρουν τὴν ἐλληνική ἰστορία.

Γ.' Τμῆμα. Ὁ βυζαντινὸς κόσμος στὴν εὐρωπαϊκὴν ἰστορικὴν διανόηση ἀπὸ τὸν 17ο 10ο αἰ. καὶ πέρα.— Ἡ θέση τῆς ἰστορίας τῶν σλαβικῶν λαῶν καὶ τῆς ἀνατολικῆς Ἐνδοχώτης στὴν παγκόσμια ἰστορία.— Ἐξέλιξη τῆς ἰστορίας τῶν πόλεων στὴν Ἐνδοχή.— Ἡ λαϊκὴ συμμετοχὴ στὰ ἐθνικὰ κινήματα ἀρεξαρτησίας τὸν 19ο καὶ 20ό αἰώνα.— Ὁ τύπος καὶ οἱ ἐπαναστάσεις τοῦ 19ον αἰ.: ἡ περίπτωση τοῦ Βελγίου.

Δ.' Τμῆμα: Ἡ ἔξελιξη τῆς ἰστορικῆς σκέψης στὰ μέσα τοῦ 20οῦ αἰ.— Οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στὶς ἐλληνικὲς πόλεις - κράτη στὴν κλασικὴ ἐποχὴ.— Τὰ κοινωνικὰ κινήματα στὴν ἐλληνιστικὴ ἐποχὴ.— Οἱ φίλες τοῦ ἀρχαίου κυπριακοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὁ μικηναϊκὸς ἀποκισμός.— Ἡ μορφὴ τοῦ Θεμιστοκλῆ στὴν ἀρχαία ἰστοριογραφία— Ἀγοροτικὰ κινήματα στὴν κεντρικὴ καὶ νοτιανατολικὴ Ἐνδοχή ἀπὸ τὸ 1ο τὸν 20ο αἰ.— Οἱ προσπάθειες τῶν Βαλκανικῶν λαῶν γιὰ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία ἀπὸ τὸ 1815 ὧς τὸ 1914.

E. A. Z.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Τὸν προοσεχῆ Αὔγουστο συνέρχεται στὸ Φοιβοῦντο τῆς Ἐλβετίας τὸ 4ο Παγκόσμιο Συνέδριο Συγκριτικῆς Φιλολογίας.

Δύο γενικὰ θέματα, τὸ πρῶτο μὲ τὸν τίτλο «Ἐθνισμὸς καὶ κοσμοπολιτισμὸς στὴ φιλολογία», καὶ τὸ δεύτερο «Καθορισμὸς καὶ περιγραφὴ τῶν φιλολογικῶν ὅδων πὸν ἀναφέρονται σὺν ἔννοιεσ: μίμηση, πρωτοτυπία, ἐπιρροή», θὰ ἀπασχολήσουν τοὺς συνέδρους. Οἱ ἐργασίες θὰ ἀρχίσουν μὲ διαλίσεις πὸν θὰ ἀναφέρονται στὸ καθέρα ἀπὸ τὰ γενικὰ αὐτὰ θέματα, κατανεμημένα σὲ μικρότερες

ἐνότητες. Κατόπιν, στὶς ἐπιτροπὲς ἐργασίας θὰ ἀγαλνθοῦν τὰ εἰδικὰ προβλήματα καὶ εἰδικὲς ἀπόψεις ποὺ παρουσιάζονται αὐτὰ τὰ θέματα.

Ἡ ἐλληνικὴ συμμετοχὴ, μοιρασμένη καὶ στὶς δύο μεγάλες ἐνότητες, ἐκφράζεται στὴν πρώτη ἀπὸ τὸν καθηγητὴν Ἐμμ. Κριαρᾶ: «Ἐθνισμὸς σὲ διοισμένα κείμενα τῆς λαϊκῆς βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς φιλολογίας», καὶ τὴν Αλκατερίνη Κουμαριανοῦ: «Κοσμοπολιτισμὸς καὶ ἐθνισμὸς στὸν Λόγιον Ἐσμῆ, πρώτη ἐλληνικὴ φιλολογικὴ ἐφημερίδα, 1811-1821». Στη δεύτερον δ. Κ. Θ. Λημαρᾶς θὰ μιλήσει γιὰ τὶς «Συμπτώσεις στὴν ἰστορία τῶν γραμμάτων καὶ τὴν ἰστορία τῶν ἴδεων» καὶ ὁ καθηγητὴς Λίνος Πολίτης γιὰ τὴν «Ποιμενικὴ ποίηση στὴν Κορήτη τὸν 17ο αἰ.: σχέσεις καὶ διαφορὲς μὲ τὴν ποιμενικὴ Ἰταλικὴ ποίηση».

Οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου θὰ διαρκέσουν ἀπὸ τὶς 31 Αὐγούστου ἥως τὶς 5 Σεπτεμβρίου. Τὸ πρόγραμμα, ὃπως ἀνακοινώθηκε, προβλέπει δεκαέξι εἰσαγωγικὲς ὄμιλοις καὶ 200 περίπον ἀνακοινώσεις. Ἀπὸ τὸν πλοῦτο καὶ τὴν ποικιλία τῶν θεμάτων πὸν ἀγράφορται στὸ Πρόγραμμα τοῦ Συνεδρίου, μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι τὸ 4ο Συνέδριο Συγκριτικῆς Φιλολογίας ἔχει προκαλέσει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν φιλολόγων καὶ νὰ ἐλπίζουμε ὅτι θὰ ἀποτελέσει χρήσιμη καὶ γόνιμη συνάντηση.

A. K.

“Ο ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ,,

1. Ἐκυκλοφόρησε τὸ καινὸν Ἀλφαριθμητικὸν Εἴδοτήριο τῶν ἀνατύπων 7 καὶ 22 (Προσῳδήκες στὴν Ἐλληνικὴ Βιβλιογραφία). Τὰ μέλη τοῦ ΟΜΕΔ, ὃσα θέλουν νὰ συνταχώσουν τὶς δύο ἐργασίες μποροῦμε νὰ ζητήσουμε τὸ Εἴδοτήριο. Η αρέσκεται γιὰ τὰ μέλη δωρεάν.

2. Οἱ Ερανιστής θὰ καταχωρίζει δωρεάν ζητήσεις γιὰ σπάνια ἔντυπα.

3. Τὰ μέλη τοῦ ΟΜΕΔ καὶ οἱ συνδομητές τοῦ Ερανιστή θὰ λάβουν δωρεάν μὲ τὸ τεύχος αὐτὸν τὸ ἐξώφυλλο καὶ τὸ Εἴδοτήριο τοῦ α' τόμου τοῦ Περιοδικοῦ.

“Οσοι ἄλλοι θέλουν τὰ συμπληρώματα αὐτὰ παρακαλοῦνται νὰ στείλουν 5 δραχμὲς σὲ γραμματόσημα.

Τὸ τεύχος αὐτὸν ἐπιμελήθηκε ὁ ἑταῖρος τοῦ Ομίλου Ἐμμ. N. Φραγκίσκος